

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2002. gada 6. jūnija
rīkojumu Nr. 351

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0077

Profesija

Vada komandieris

Kvalifikācijas līmenis

5

Nodarbinātības apraksts

Vada komandieris plāno un nodrošina padotās apakšvienības (vada) darbību tam uzticēto pienākumu un uzdevumu izpildei kā miera, tā arī krīzes vai kara laikā, ievērojot valsts likumdošanas, militāro reglamentu prasības, augstākstāvošu štābu un komandieru pavēles un rīkojumus

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Prasmīgi vadīt padotās apakšvienības personālsastāvu dažādos apstākļos	1.1.miera laikā plānot un organizēt vada apmācības un sadzīvi, 1.2.krīzes vai kara laikā prasmīgi vadīt padotās apakšvienības kaujas uzdevuma izpildi.
2. Nodrošināt augstu vada kaujas gatavību un profesionālo līmeni	2.1.nodrošināt apakšvienības gatavību veikt tai uzticētos uzdevumus jebkādos apstākļos, 2.2.plānot vada karavīru militārās apmācības, vadīt to realizāciju kā arī personīgi piedalīties savu padoto apmācībā, 2.3.plānot un nodrošināt pastāvīgu savu un savas apakšvienības profesionālo pilnveidošanos, 2.4.pārzināt vada ekipējumu, tehniku un bruņojumu, kā arī organizēt to pareizu un prasmīgu ekspluatāciju, 2.5.uzturēt vienības motivāciju uzticēto pienākumu veikšanai, augstu morālo stāvokli.
3. Nodrošināt augstākstāvošu štābu un komandieru doto uzdevumu izpildi	3.1.analizēt saņemtos uzdevumus un pavēles, plānot to izpildi, pieņemt un formulēt savu lēmumu, kā arī nodrošināt tā izpildi, 3.2.saskatīt būtiskākos no vairākiem vienlaicīgi veicamiem uzdevumiem, organizēt to izpildi prioritātes secībā.
4. Organizēt padoto audzināšanas darbu un nodrošināt augstu militāro disciplīnu savā apakšvienībā	4.1.pārzināt padoto kolektīvu, katra vada karavīra individuālās īpašības un profesionālās spējas, 4.2.plānot un vadīt pasākumus militārās disciplīnas nostiprināšanai, plaši pielietojot individuālā darba metodes, 4.3.audzināt karavīrus ar personīgo piemēru, 4.4.plānot un organizēt padoto karavīru atpūtu un kultūras pasākumus, 4.5.saliedēt kolektīvu, stiprināt savstarpējo uzticēšanos un biedriskumu tajā.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

Nepieciešamība vadīt padoto militāro kolektīvu dažādos, pastāvīgi mainīgos apstākļos:

- miera, krīzes un kara laikā, kā arī starptautiskās miera nodrošināšanas operācijās,
- jebkādos klimatiskajos apstākļos un diennakts laikā,
- apbūvētās teritorijās, kā arī lauka apstākļos,
- paaugstinātas fiziskās un psiholoģiskās slodzes apstākļos,
- paaugstinātas bīstamības apstākļos, ieskaitot dažādu ieroču pielietošanu un karadarbības laikā,
- neviendabīgā un pastāvīgi mainīgā kolektīvā,
- nepieciešama nepārtraukta profesionālā pilnveidošanās, lai pielāgotos specifisko pienākumu izmaiņām dienesta gaitā.

Īpašas prasības atsevišķu uzdevumu veikšanai

- jāspēj vadīt sava apakšvienība krīzes vai kara gadījumā, ieskaitot masveida iznīcināšanas ieroču pielietošanas gadījumā,
- jābūt gatavam nepieciešamības gadījumā uzņemties un veikt augstākstāvoša komandiera pienākumu izpildi.

Prasmes

Kopīgās profesionālās prasmes	Vispārējās prasmes un spējas	Specifiskās prasmes profesijā
<ul style="list-style-type: none"> izprast valsts drošības un aizsardzības spēju nostiprināšanas, kā arī Bruņoto spēku attīstības principus, likumsakarības un tendences, izprast un orientēties ar integrāciju NATO saistītajos jautājumos, pielietot iegūtās teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas personālsastāva vadīšanā, izprast un orientēties pasaules un Latvijas politiskajos un ekonomiskās attīstības procesos. 	<ul style="list-style-type: none"> strādāt grupā / komandā citu vadībā, vadīt grupas / komandas darbu saņemtā uzdevuma vai nospraustā mērķa sasniegšanai, būt līderim, prasmīgi vadīt padoto kolektīvu, efektīvi plānot un organizēt savu darbu, plānot padotā kolektīva darbu un vadīt tā izpildi, pastāvīgi pilnveidot savas profesionālās un fiziskās sagatavotības līmeni, analizēt, sistematizēt, sintezēt un pielietot iegūto informāciju, izmantot modernās datu ieguves un apstrādes, kā arī sakaru tehnoloģijas, sagatavot prezentācijas un sniegt tās, stingri ievērot morāles normas, likumdošanas prasības, organizēt sadarbību ar valsts un sabiedriskajām institūcijām, masu medijiem, komunicēties, sadarboties ar padotajiem, kolēģiem un sadarbības partneriem 	<ul style="list-style-type: none"> izprast un orientēties ar valsts drošību un aizsardzību saistītajās doktrīnās, valsts un militārajā likumdošanā, izprast un analizēt Bruņoto spēku attīstības ilgtermiņa un īstermiņa attīstības programmas, pārzināt militārās taktikas jautājumus, prast tos izmantot dienestā, analizēt apakšvienības uzdevumus, sistematizēt tos atbilstoši prioritātēm, plānot un nodrošināt to izpildi prast izmantot visu apakšvienības rīcībā esošo tehniku, bruņojumu un ekipējumu, kā arī apmācīt padotos karavīrus to ekspluatācijā, pielietot standartizētās operatīvās procedūras, kā arī nodrošināt kopējo darbību ar citām vienībām, tajā skaitā ar starptautiskajām, kā arī starptautisko miera uzturēšanas uzdevumu veikšanā, izprast psiholoģiju un pedagogiju, prast pielietot tās militārajā vidē, pazīt un pārzināt padoto personālsastāvu, rūpēties par to, uzturēt augstu morālo stāvokli un motivāciju, izrādīt iniciatīvu, spēt pieņemt patstāvīgu lēmumu un uzņemties atbildību, plānot un vadīt padotā vada militāro apmācību.

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Zināšanas taktikā un kaujas sagatavošanā			
Darbība ar ieročiem			
Lauka kaujas iemaņas un mazo vienību taktika			
Kaujas inženiernodrošinājums			
Militārā topogrāfija un orientēšanās			

Atbalsta ieroči, to izmantošana kaujā			
Kaujas paņēmienu pielietošana			
Aizsardzība no masveida iznīcināšanas ieročiem			
Zināšanas štāba darba organizācijā un personāla vadībā			
Vadītāja prasmes un iemaņas			
Nodarbību vadīšana			
Administratīvie pienākumi			
Mazo vienību vadība kaujas apstākļos			
Standarta operatīvo procedūru pielietošana un to izpildes kontrole			
Specifiskās militārās zināšanas un prasmes			
Militārā izlūkošana			
Vienību apgādes struktūra un darbība			
Radiosakari			
Kara medicīnas pamati, pirmā medicīniskā palīdzība un higiēna			
Vides aizsardzības prasību ievērošana militārajā apmācībā			
Vienību struktūra un organizācija			
Militārā likumdošana un reglamenti			
Vispārējās zināšanas un prasmes			
Fiziskā sagatavotība			
Svešvaloda			
Dzimtā valoda			
Politoloģija			
Saskarsmes kultūra un komunikācijas prasme			
Informātika un datu apstrāde			
Teorētiskās zināšanas militārajā vēsturē			
Kara mākslas vēstures pamati			
Latvijas karu vēsture			

Profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Vada komandiera profesijas standarts izstrādāts sistematizējot un apkopojot ar Latvijas Republikas Ministru Padomes 18.02.1992. lēmumu Nr.52 apstiprināto "Latvijas Republikas Aizsardzības spēku Iekārtas reglamentu" un ar Nacionālo bruņoto spēku komandiera 21.11.2001. pavēli Nr.923 apstiprinātās "Kājnieku vada komandiera profesionālās kvalifikācijas prasības".

- Gunārs Upītis darba grupas vadītājs, NAA prorektors mācību darbā
- Inga Prince darba grupas sekretāre, NAA Mācību daļas vadītāja
- Andris Čakārnis darba grupas dalībnieks, NAA Vadības un politisko zinību katedras vadītājs
- Jānis Skrinda darba grupas dalībnieks, NAA Taktikas katedras vadītājs
- Arnis Kalnājs darba grupas dalībnieks, NAA Tehnisko zinātņu katedras vadītājs
- Arkādijs Umbraško darba grupas dalībnieks, NAA Fiziskās kultūras katedras vadītājs
- Rudīte Pļaviņa darba grupas dalībnieks, NAA Svešvalodu katedras vadītāja
- Uldis Augstkalns darba grupas konsultants, Aizsardzības ministrijas Militārās apmācības un izglītības stratēģijas nodaļas vadītājs

Standarta projekta eksperti:

- **Juris Zaķis**, LU profesors
- **Ojārs Ivanovs**, Nacionālo Bruņoto spēku Mācību vadības pavēlniecības štāba priekšnieks.